

Wtorek, 11 września 2018 r.

P8_TA(2018)0324

Szczególne środki dla Grecji

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 września 2018 r. w sprawie wdrożenia szczególnych środków dla Grecji na mocy rozporządzenia (UE) nr 2015/1839 (2018/2038(INI))

(2019/C 433/02)

Parlament Europejski,

- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 ⁽¹⁾,
  - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 15 lipca 2015 r. zatytułowany „Nowy start dla zatrudnienia i wzrostu gospodarczego w Grecji” (COM(2015)0400),
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1839 z dnia 14 października 2015 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 w zakresie szczególnych środków dla Grecji ⁽²⁾,
  - uwzględniając rozporządzenie (UE) 2017/825 w sprawie utworzenia Programu wspierania reform strukturalnych na lata 2017–2020 ⁽³⁾,
  - uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 19 września 2016 r. dotyczący ocen ex post EFRR i Funduszu Spójności 2007–2013 (SWD(2016)0318),
  - uwzględniając sprawozdanie greckiego Ministerstwa Gospodarki i Rozwoju dotyczące wykorzystania kwot udostępnionych na podstawie rozporządzenia (UE) 2015/1839 (okres programowania 2007–2013) ⁽⁴⁾,
  - uwzględniając pytanie do Komisji wymagające odpowiedzi ustnej dotyczące wdrożenia rozporządzenia (UE) 2015/1839 w zakresie szczególnych środków dla Grecji (O-000100/2017-B8-0001/2018)
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu oraz art. 1 ust. 1 lit. e) decyzji Konferencji Przewodniczących z dnia 12 grudnia 2002 r. w sprawie procedury udzielania zgody na sporządzenie sprawozdań z własnej inicjatywy, a także załącznik 3 do tej decyzji,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju Regionalnego (A8-0244/2018),
- A. mając na uwadze, że polityka spójności jest wyrazem solidarności i głównym instrumentem inwestycyjnym UE, obejmującym wszystkie regiony i mającym na celu zmniejszanie dysproporcji; mając na uwadze, że znaczenie jej wartości dodanej i jej elastyczność w reagowaniu na kryzys gospodarczy i finansowy zostały kilkakrotnie potwierdzone; mając na uwadze, że polityka spójności z obecnie dostępnymi zasobami budżetowymi przyczyniła się do utrzymania bardzo potrzebnych możliwości realizowania inwestycji publicznych, pomogła w zapobieganiu dalszemu pogłębianiu się kryzysu oraz umożliwiła państwom członkowskim i regionom podejmowanie dostosowanej do potrzeb reakcji w celu zwiększania odporności na nieprzewidziane wydarzenia i zewnętrzne wstrząsy;
- B. mając na uwadze, że w latach 2007–2015 wsparcie z EFRR i Funduszu Spójności w Grecji wyniosło 15,8 mld EUR, co odpowiada ok. 19 % łącznych nakładów inwestycyjnych rządu;

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320.

⁽²⁾ Dz.U. L 270 z 15.10.2015, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 129 z 19.5.2017, s. 1.

⁽⁴⁾ Ateny, maj 2017 r.

Wtorek, 11 września 2018 r.

- C. mając na uwadze, że kryzys gospodarczy i finansowy doprowadził do utrzymujących się ujemnych stóp wzrostu w Grecji, którym nie udało się zaradzić przy pomocy trzech międzynarodowych pakietów pomocowych, do poważnych problemów z płynnością finansową tego kraju oraz do wyczerpania się jego środków publicznych;
- D. mając na uwadze, że Grecja i wyspy greckie zostały wyjątkowo ciężko doświadczone – i nadal są ciężko doświadczane – przez kryzys uchodźczy i migracyjny, a zwiększony napływ migrantów i uchodźców wywiera na nie ogromną presję, co poważnie narusza lokalną działalność gospodarczą, szczególnie w dziedzinie turystyki;
- E. mając na uwadze, że od 2007 r. do 2013 r. PKB Grecji zmniejszył się o 26 % w ujęciu rzeczywistym i że choć recesja zakończyła się w 2014 r., przez dwa kolejne lata wzrost wynosił poniżej 1 %; mając na uwadze, że wskaźnik zatrudnienia spadł z 66 % do 53 % w 2013 r., co oznacza, że jedynie ponad połowa osób w wieku produkcyjnym była zatrudniona, a bezrobocie wzrosło w tym samym okresie z 8,4 % do 27,5 %, co decydująco wpłynęło na siłę nabywczą ludności Grecji i poważnie dotknęło kilka sektorów, w tym sektor zdrowia; mając na uwadze, że według najnowszych danych Eurostatu stopa bezrobocia wynosi 20,8 %, z wysokim poziomem bezrobocia młodzieży;
- F. mając na uwadze uznanie przez Komisję i współprawodawców w 2015 r., że Grecja została dotknięta kryzysem w sposób wyjątkowy, co mogło mieć poważny wpływ zarówno na finalizację operacji w ramach programów operacyjnych w latach 2000–2006 i 2007–2013, jak i na rozpoczęcie wdrażania programów polityki spójności w latach 2014–2020;
- G. mając na uwadze, że przyjęcie rozporządzenia (UE) 2015/1839 miało na celu zapewnienie Grecji płynności w kluczowym momencie, przed wstrzymaniem realizacji programów oraz utratą potrzebnych możliwości inwestycyjnych, ponieważ znaczne kwoty zostałyby odzyskane, jeśli projekty z lat 2000–2006 i 2007–2013 nie zostałyby ukończone;
- H. mając na uwadze, że w rozporządzeniu (UE) 2015/1839 przewidziano dodatkowe kwoty początkowych płatności zaliczkowych na okres programowania 2014–2020, obejmujące dwie raty, każdą w wysokości 3,5 % kwoty wsparcia ze środków polityki spójności oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR), a także zastosowanie w okresie programowania 2007–2013 poziomu współfinansowania wynoszącego 100 % wydatków kwalifikowalnych oraz przedterminowe udostępnienie ostatnich 5 % pozostałych płatności unijnych, które powinny być zostać zatrzymane do zamknięcia programów;
- I. mając na uwadze, że rozporządzenie zostało przyjęte z myślą o możliwie jak najszybszej reakcji na poważną sytuację kryzysową oraz zapewnieniu Grecji wystarczającego finansowania na ukończenie projektów w okresie programowania 2007–2013 i rozpoczęcie realizacji programów w bieżącym okresie;
- J. mając na uwadze, że zgodnie z art. 152 ust. 6 akapit drugi do końca 2016 r. Grecja musiała przedstawić Komisji sprawozdanie na temat wykonania przepisów dotyczących zastosowania poziomu współfinansowania wynoszącego 100 % oraz pułapu dla płatności na rzecz programów na koniec okresu programowania;
- K. mając na uwadze, że UE pokryła również 95 % całkowitych kosztów inwestycyjnych za okres programowania 2007–2013 w Grecji (w porównaniu z poziomem 85 %, mającym zastosowanie w innych przypadkach), na podstawie tzw. rozporządzenia w sprawie środków uzupełniających (UE) nr 1311/2011;
- L. mając na uwadze, że w październiku 2015 r. wprowadzono wyodrębniony rachunek, na który przeniesiono wszystkie środki przydzielone na finansowanie projektów finansowanych przez UE w celu zapewnienia, by środki wykorzystywano wyłącznie na płatności na rzecz beneficjentów i działania w ramach programów operacyjnych;
- M. mając na uwadze, że Grecja otrzymywała również wsparcie od 2011 r. za pośrednictwem utworzonej przez Komisję grupy zadaniowej ds. Grecji, udzielającej pomocy technicznej na rzecz procesu reform w tym kraju, oraz od 2015 r. za pośrednictwem Służby ds. Wspierania Reform Strukturalnych, udzielającej pomocy na rzecz przygotowania, planowania, wdrażania i oceny reform sprzyjających wzrostowi gospodarczemu; mając na uwadze, że rozporządzenie (UE) 2017/825 w sprawie utworzenia Programu wspierania reform strukturalnych na lata 2017–2020 weszło w życie w dniu 20 maja 2017 r. i stanowiło ważny moment pod względem zobowiązań Służby ds. Wspierania Reform Strukturalnych wobec zainteresowanych państw członkowskich, w tym Grecji;

Wtorek, 11 września 2018 r.

1. ponownie zwraca uwagę na ważną rolę, jaką polityka spójności odgrywa pod względem realizacji unijnych celów inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, przeciwdziałania bezrobociu, zmniejszania nierówności oraz wzmacniania konkurencyjności wszystkich regionów UE, wyrażania europejskiej solidarności i uzupełniania innych polityk; przypomina ponadto, że europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne stanowią największe źródło inwestycji bezpośrednich w Grecji;
2. odnotowuje sprawozdanie dotyczące wykorzystania kwot na podstawie rozporządzenia (UE) 2015/1839 odnoszące się do okresu programowania 2007–2013, oczekiwane do końca 2016 r.; zauważa, że sprawozdanie zostało przedłożone przez władze greckie w maju 2017 r. oraz udostępnione Parlamentowi w grudniu 2017 r., po przedłożeniu szeregu wniosków; docenia, że Komisja przekazała Parlamentowi tymczasową ocenę wykazu 181 priorytetowych projektów o wartości 11,5 mld EUR, co stanowi równowartość około 55 % całkowitych środków z EFRR, Funduszu Spójności i EFS dla Grecji na lata 2007–2013, z których 118 zostało już z powodzeniem zrealizowanych do końca okresu programowania, a 24 uznano za stopniowo wycofywane;
3. podkreśla, że według danych przedstawionych w powyższym sprawozdaniu, po przyjęciu rozporządzenia w zakresie szczególnych środków dla Grecji, w 2015 r. bezpośredni wpływ na płynność sięgnął 1 001 709 731,50 EUR, zaś w 2016 r. wkład wyniósł 467 674 209,45 EUR; odnotowuje ponadto, że wraz ze zwiększeniem początkowych płatności zaliczkowych na okres programowania 2014–2020 w latach 2015–2016 Grecja otrzymała ok. 2 mld EUR;
4. docenia fakt, że wypłacone kwoty przeznaczono na szeroki wachlarz projektów: infrastrukturę transportową i inną (środowisko, turystyka, kultura, rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich, infrastruktura socjalna), projekty z zakresu społeczeństwa informacyjnego oraz działania na rzecz rozwoju zasobów ludzkich; ponadto z zadowoleniem przyjmuje fakt, że 63 % ogółu płatności na projekty wykorzystujące pomoc państwa związane było z pomocą na rzecz przedsiębiorstw i projektów biznesowych, bezpośrednio przyczyniając się do konkurencyjności i ograniczenia ryzyka związanego z działalnością gospodarczą, natomiast 37 % związane było z działaniami w zakresie pomocy państwa na rzecz projektów infrastrukturalnych, uzupełniając mechanizmy stosowane w dziedzinie poprawy warunków rynkowych i sytuacji biznesowej;
5. docenia fakt, że w sprawozdaniu przedłożonym przez władze greckie dostrzeżono, w jaki sposób wzrost płynności stanowił zarazem podniesienie dochodów finansowych o ok. 1,5 mld EUR oraz wzmocnienie programu inwestycji publicznych na lata 2015–2016;
6. z zadowoleniem odnotowuje efekty środków mających na celu pobudzenie działalności gospodarczej, normalizację i konsolidację dochodów i kapitałów obrotowych znacznej liczby przedsiębiorstw, utworzenie i utrzymanie miejsc pracy oraz ukończenie ważnej infrastruktury produkcyjnej, co znalazło odzwierciedlenie również w istotnym wpływie na dochody podatkowe w budżecie;
7. rozumie, że fundusze wypłacone przez UE w wyniku wdrożenia rozporządzenia wykorzystano w 2015 r. na ukończenie programów operacyjnych do końca okresu kwalifikowalności oraz że w 2016 r. pozostała kwota wypłacona wraz z zasobami krajowymi również przyczyniła się do ukończenia innych projektów;
8. docenia fakt, że władze greckie podjęły się reorganizacji klasyfikacji projektów oraz identyfikacji większych projektów wybranych do ukończenia; podkreśla, że takie rozwiązanie wydatnie pomogło pokonać przeszkody instytucjonalne i administracyjne oraz określić priorytetowe działania, które należy wdrożyć bez dalszych opóźnień, a tym samym zapobiegło korektom finansowym; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że fundusze wypłacone przez UE na podstawie rozporządzenia (UE) 2015/1839 znacznie ograniczyły liczbę projektów określonych jako nieukończone; zauważa, że w porównaniu z okresem programowania 2000–2006, w którym około 900 projektów nie zostało ukończonych, w momencie składania wniosków końcowych w odniesieniu do okresu programowania 2007–2013 nadal nie ukończono 79 projektów, ale oczekuje się, że projekty te zostaną ukończone dzięki wykorzystaniu środków krajowych;
9. podkreśla, że absorpcja funduszy strukturalnych znacznie poprawiła się, a na koniec marca 2016 r. wskaźnik płatności w Grecji za okres programowania 2007–2013 wynosił ponad 97 %⁽⁵⁾ oraz że zgodnie ze stanem realizacji płatności ogółem oraz zobowiązań pozostających do realizacji z tytułu programów z lat 2007–2013 na dzień 31 marca 2018 r. Grecja nie ma takich zobowiązań w dziale 1b⁽⁶⁾; z zadowoleniem przyjmuje fakt, iż Grecja była pierwszym państwem członkowskim, które w pełni przyjęło dostępne środki i osiągnęło wskaźnik absorpcji na poziomie 100 %, podczas gdy średnia UE wynosi 96 %;

⁽⁵⁾ Dokument roboczy służb Komisji dotyczący ocen ex post EFRR i Funduszu Spójności 2007–2013.

⁽⁶⁾ Stan realizacji płatności ogółem oraz zobowiązań pozostających do realizacji w dziale 1b (programy na lata 2007–2013) - Wskazanie organów krajowych i stan realizacji płatności okresowych na programy operacyjne europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych 2014–2020 (stan na dzień 31 marca 2018 r.).

Wtorek, 11 września 2018 r.

10. przyznaje jednak, że wskaźniki absorpcji zapewniają tylko informacje orientacyjne i że nie należy kłaść nacisku na absorpcję funduszy kosztem skuteczności, wartości dodanej i jakości inwestycji; zauważa, że szczególnie środki mają charakter makroekonomiczny, a skutki tych środków trudno jest wskazać w indywidualnych projektach;

11. przypomina, że europejskie fundusze ESI mają znaczny wpływ na PKB i inne wskaźniki w kilku państwach członkowskich, a także na spójność społeczną, gospodarczą i terytorialną w ogóle, oraz że zgodnie z szacunkami inwestycje wsparte polityką spójności i polityką rozwoju obszarów wiejskich w Grecji podniosły PKB w 2015 r., na koniec poprzedniego okresu programowania o nieco ponad 2 % w stosunku do poziomu, na którym wskaźnik ten znalazłby się bez wspomnianego finansowania; przypomina, że wykorzystanie funduszy strukturalnych UE zawsze musi skupiać się na realizacji celów określonych w traktacie i osiągnięciu realnej wartości dodanej UE, uwzględniać priorytety UE oraz wykraczać poza sam wzrost PKB;

12. odnotowuje głównie ilościowy charakter analizy zawartej w sprawozdaniu władz greckich dotyczącym wykorzystania kwot na podstawie rozporządzenia (UE) 2015/1839, odnoszącym się do okresu programowania 2007–2013, zgodny z wymogami prawnymi; przyznaje, że oddziaływania szczególnych środków nie można oddzielić od ogólnego wpływu wywieranego przez europejskie fundusze ESI w Grecji, lecz stwierdza, że choć trudno jest przeprowadzić ocenę jakościową, to pomogłaby ona uzupełnić analizę i zrozumieć osiągnięte wyniki; zachęca Komisję do przedstawiania większej ilości informacji w zakresie wzrostu konkurencyjności, produktywności i trwałości w odniesieniu do aspektów społecznych i ekologicznych;

13. docenia fakt, iż zgodnie z ostatecznymi danymi przekazanymi Komisji w dniu 31 grudnia 2016 r. kwota płatności wnioskowana przez greckie władze wynosiła 1,6 mld EUR i że Grecja osiągnęła na dzień 31 marca 2018 r. wskaźnik wykonania za okres programowania 2014–2020 wynoszący 28 % (7), co plasuje ją wśród państw osiągających ogólnie najlepsze wyniki, pomimo pewnych różnic, które należy zauważyć, w odniesieniu do poziomu podziału i wskaźnika absorpcji dla poszczególnych funduszy; wyraża ponadto aprobatę w związku z przyjęciem rozporządzenia (UE) 2015/1839 jako istotnego środka, odpowiedniego do zapewniania dostosowanego wsparcia dla kluczowym momencie dla Grecji; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że zgodnie z wymogami dodatkowe płatności zaliczkowe były w całości objęte wnioskami o płatność pośrednią w ramach EFRR i Funduszu Spójności, a jednocześnie odnotowuje, że nie były w całości objęte w przypadku Europejskiego Funduszu Społecznego (około 4 %) lub Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego;

14. przypomina o znaczeniu odpowiednich reform strukturalnych; uznaje poczynione wysiłki i zachęca Grecję do dalszego pełnego wykorzystania możliwości pomocy oferowanych przez program wspierania reform strukturalnych w celu stworzenia solidnego otoczenia biznesowego i efektywnego wykorzystania funduszy ESI oraz maksymalizacji ich oddziaływania społeczno-ekonomicznego;

15. dostrzega, że wspierając inwestycje publiczne i elastycznie realizując inwestycje UE, przez przeprogramowanie funduszy lub podniesienie poziomu współfinansowania, polityka regionalna złagodziła wpływ kryzysu finansowego i trwałej konsolidacji budżetowej w kilku państwach członkowskich; podkreśla w tym kontekście, jak ważne jest zapewnienie ich odpowiedniego finansowania w następnych wieloletnich ramach finansowych; powtarza jednak, że politykę spójności należy postrzegać jako podstawowe narzędzie inwestycji publicznych oraz jako katalizator przyciągający dodatkowe finansowanie publiczne i prywatne, oraz że podobne środki skutkujące obniżeniem kwoty współfinansowania krajowego wymaganego, aby uzyskać finansowanie dla programów operacyjnych z funduszy strukturalnych, czy to w przypadku Grecji, czy w przypadku innego państwa członkowskiego, powinny być dopuszczane tylko w wyjątkowych okolicznościach oraz – przed ich przyjęciem i wdrożeniem – analizowane pod względem skuteczności i należyście uzasadnione;

16. zauważa, że w niektórych regionach występują trudności we współfinansowaniu projektów w ramach funduszy ESI; wzywa w związku z tym Komisję do rozważenia w trybie pilnym, w ramach europejskiego semestru oraz paktu stabilności i wzrostu, wpływu na obliczanie krajowego deficytu publicznego w przypadku inwestycji regionalnych współfinansowanych z funduszy ESI, w szczególności inwestycji w regionach słabiej rozwiniętych;

17. przypomina władzom greckim o znaczeniu zapewnienia należytej komunikacji i widoczności instrumentów w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych;

18. z zadowoleniem przyjmuje wstępną ocenę, zgodnie z którą przewiduje się zamknięcie okresu programowania 2007–2013 bez utraty funduszy dla Grecji; wzywa Komisję do informowania Parlamentu o wynikach procesu zamknięcia, który, jak się oczekuje, zakończy się w pierwszej połowie 2018 r., a także do przekazania zaktualizowanych informacji na temat projektów do ukończenia z wykorzystaniem krajowych środków finansowych oraz projektów nieukończonych na dzień 31 marca 2018 r.;

19. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

---

(7) Stan realizacji płatności ogółem oraz zobowiązań pozostających do realizacji w dziale lb (programy na lata 2007–2013) - Wskazanie organów krajowych i stan realizacji płatności okresowych na programy operacyjne europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych 2014–2020 (stan na dzień 31 marca 2018 r.).